

NORSK LOVTIDEND

Utgitt etter offentlig tiltak ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 47	Utgitt 13 desember	1948
Innhold.		Side
Skr. om bandtvang for hund i Lyngdal		1035
» om anvendelse av bygningsloven for Svulrya i Grue		1035
» om regulerings- og bygningsvedtekter for Borkenes i Kvæfjord		1036
» om bandtvang for hund i Lebesby		1040
» om vedtekt for salg fra portrom m. v. i Arendal		1041
Lov om endr. i lov om sjefarten		1041
» om do. i lov om arbeidervern		1042
» om registrering og merking av småfartøyer		1043
Mellombels lov om arbeidsvilkår for arbeidarar i jordbruket		1044
» om do. for hushjelp		1052
» om tillegg til § 90 i sportellova		1057
Lov om pensjonstrygd for sjømenn		1058
» om Statens varekrigsforsikring		1069
» om brigde i lov om jakt og fangst		1070
» om endr. i lov om godtgj. til stortingsmenn		1071
Midlert. lov om avgift til pensjonering av skogsarbeidere		1073
Res. om nedsettelse av skog- og jordkonsesjonsgrensene for Øystre Slidre		1074
Skr. om anvendelse av bygningsloven og brannloven for Leksvik og Vanvikan i Leksvik		1074

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

26 novbr.

Hermed stadfestes vedtak dagsett 20 oktober 1948 av Lyngdal herredstyre, Vest-Agder fylke, der det i samsvar med § 3, 2. ledd i lov av 9 juli 1926 om ansvar for skade på bufe ved hund er bestemt at alle som er eier eller innehaver av hund i Lyngdal herred skal holde hunden i band eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter. Dette skal ikke gjelder dresserte gjæterhunder som sammen med gjæter følger bufe på beite.

Skrivelse fra Forsyningsdepartementet.

27 novbr.

I henhold til § 1 i bygningsloven av 22 februar 1924 bestemmer departementet, i samsvar med vedtak av Grue herredstyre i møte 1 november 1948, at bygningsloven skal gjøres gjeldende

27 novbr. for strøket omkring Svulrya i Grue herred, Hedmark fylke, innenfor disse grensene:

Grensen går fra et punkt på riksveg 105 beliggende 140 meter vest for Rotna bru. Grensen går deretter i sørøstlig retning til et punkt ved Rotna 120 meter fra riksvegen, følger Rotna nordøst 90 meter og går fra dette punkt i sørøstlig retning langs foten av fjellkammen og når fram til veggen fra Borg 500 meter fra riksvegen. Grensen går derfra nordøst til et punkt på veggen Svulrya—Furuberget beliggende 600 meter fra riksvegen, videre i en svak S-formet bue til »Brakkavegen» og følger 170 meter i nordvestlig retning en rett linje til riksvegen. Grensen fortsetter i samme retning over riksvegen til et punkt 180 meter fra den. Grensen går derfra 260 meter vestover parallelt med riksvegen, svinger nordvest og følger en linje i 260 meter til et punkt 140 meter rett vest for Rotna elv. Grensen går deretter vestover til Damhaug ved Rotna, videre sørvest til nordre ende av Stubblitjern og går på tjernets vestsider sørover i en svak bue tilbake til utgangspunktet.

Grensene er tegnet inn på et kart som beror i departementet.

30 novbr. Skrivelse fra Forsyningsdepartementet.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfester departementet vedtak av Kvæfjord herredstyre, Troms fylke, i møte 30 mai 1947 om regulerings- og bygningsvedtekter for Borkenes i Kvæfjord med en del endringer foretatt av departementet.

Vedtektene lyder så:

Til bygningslovens § 13.

Bygningsrådet skal bestå av lensmannen, helserådets ordfører, brannsjefen og 3 av herredstyret valgte medlemmer med varamenn.

Til bygningslovens § 26.

Som regel må ingen murbygning oppføres i mer enn 2 etasjer foruten kjeller og loft. Unntak herfra kan i særlige tilfelle tillates av bygningsrådet, dog kan det ikke oppføres høyere bygninger enn 3 etasjer som ikke må ha beboelsesrom på loftet.

For trebygninger gjelder bestemmelsene i bygningslovens § 114.

Som regel må ingen tomt bebygges før det foreligger tomte-inndeling godkjent av bygningsrådet for vedkommende kvartal, og i tilfelle for de med dette naturlig sammenhengende kvartaler, for så vidt disse har samme eier.

I strøk som besluttet utlagt til tettbebyggelse, skal enhver bebygget eiendom ha et uoverdekket og sammenhengende gårdsrom som minst utgjør $\frac{1}{4}$ del, av hjørnetomt $\frac{1}{5}$ del av den bebyggede grunnflate med en minsteutstrekning svarende til bygningens halve

høyde, regnet til bygningens høyeste punkt ved den til nabo vendende vegg, dog minst 4 meter.

Når det anses tilrådelig av hensyn til tomtens form, størrelse og beliggenhet, bygningens bestemmelse eller andre grunner, samt når alle rom til varig opphold for mennesker får tilstrekkelig lys fra gate, passasje eller annen måte, kan bygningsrådet i særlige tilfelle med helserådets samtykke tillate bygningen oppført med mindre gårdsrom.

Til bygningslovens § 32.

Paragrafens første ledd gjelder også ved anlegg av ny kjeller og ved oppskruing av bygning.

Til bygningslovens § 47.

Grunneierens plikt til å refundere kommunen dens utlegg til ervervelse av grunn eller plass eller utvidelse av eldre, skal gjelde inntil det maksimum og på sådan måte som fastsatt i lovens § 47.

Til bygningslovens § 48.

1. Bebyggelse av en eiendom i regulert strøk må ikke finne sted med mindre det til og langs eiendommen fører opparbeidet og godkjent gate i tilfelle forsynt med kloakk etter formannskapetets bestemmelse. Det kan dog ikke kreves at gaten skal opparbeides i større bredde enn 8 meter, heri innbefattet fortau. Opparbeidelse av gate og nedlegging av kloakk som foretas av private må gjøres etter det kommunale ingeniørvesens forskrifter.

Fra disse bestemmelser kan formannskapet gjøre unntak etter at uttalelse fra bygningsrådet er innhentet. Tomteeierne må i så fall ved tinglyst erklæring forplikte seg til på forlangende av kommunen å opparbeide gate og kloakk som nevnt i første ledd.

2. Gate eller fortau som er opparbeidet, og kloakk som er lagt av bygningseier i henhold til bestemmelsene i vedtekt til bygningslovens § 48, punkt 1, blir fra den tid arbeidet er fullført og godkjent å vedlikeholde av kommunen. Gategrunn og kloakk skal da uten vederlag overdras til kommunen.

3. Grunneierne skal refundere kommunen dens utlegg til opparbeidelse av gate og nedlegging av kloakk. Grunneierens plikt skal dog ikke gå videre enn til å erstatte kommunen halvparten av dens utgifter ved opparbeidelsen av gaten i en bredde av inntil 15 meter og ved nedlegging av kloakkrør av inntil 305 mm diameter.

4. Så fremt gaten kun kan bebygges på den ene side, skal grunneierens forpliktelser ikke gå videre enn til å erstatte halvparten av de i foregående ledd omhandlede utgifter.

5. De regler som gjelder for opparbeidelse av gater følges også når eldre veg inngår i regulert gate.

30 novbr.

6. Erstatningsbeløpet fordeles mellom grunneierne etter lengden av hver grunns linje til gaten, hvorunder den gatestrekning som opparbeides samtidig betraktes som en enhet.

Grunneier hvis eiendom ikke støter direkte til den gate som opparbeides, kan pålegges å delta i utgiftene hermed i forhold til den verdauk hans eiendom oppnår ved gateanlegget. Spørsmålet herom avgjøres i tilfelle ved skjønn.

7. Den grunneier som etter denne vedtekts ikrafttreden har bygget eller bebygger sin eiendom med bygning som har vindu eller dør mot eller innkjørsel fra en etter vedtektenes ikrafttreden opparbeidet gate, skal erlegge sin andel av erstatningssummen innen 3 måneder etter at oppgave over størrelsen er meddelt, eller i høyst 10 årlige terminer mot at det svares 5 av hundre i årlig rente av det til enhver tid tilbakestående beløp.

Forpliktelse etter denne bestemmelse inntreffer også overfor eier når han ved eldre bygning etter vedtektenes ikrafttreden foretar så gjennomgripende reparasjoner eller forandringer, at bygningen derved etter bygningsrådets skjønn i det vesentlige blir fornyet. Det samme gjelder for gjenoppføring av bygning etter brann eller annen ødeleggelse.

For grunneier som bygger senere, regnes denne frist fra det tidspunkt da de påbegynner oppførelse av sådan bygning.

8. Med hensyn til den erstatningsplikt som påhviler en eiendom etter foranstående bestemmelser, blir det ved kommunens foranstaltning å avholde fornøden tinglysning på vedkommende eiendoms folium i panteregistret.

9. Når særlige grunner foreligger, kan herredstyret frafalle den refusjon som tilkommer kommunen etter foranstående bestemmelser.

Til bygningslovens § 57.

Hjemmelsbrev på solgt eiendom skal kunne tinglyses når det forevises attest fra vedkommende oppmålingsmyndighet for at målebrev er rekvirert samt kvittering for at gebyrer er betalt:

a) For oppmåling og kartforretning erlegger grunneieren sådan betaling:

For areal inntil	500 kv.m.	kr. 20
» » »	1 000 »	» 25
» » »	1 500 »	» 30

og videre kr. 5 i tillegg for hver 500 kv.m.

b) For tegning av kart » 5

c) For kartvitner og håndlangerhjelp pr. time » 2

De foran fastsatte gebyrer dekker foruten utgiftene til forretningens avholdelse, godtgjørelse for de nødvendige avskrifter på tinglysningspapir m. v.

Oppmåling og kartforretning skal berammes av den som skal 30 novbr. bestyre forretningen.

Rekvirenten skal sørge for at eierne av tilstøtende naboeiendommer og andre som berøres av forretningen blir behørig varslet om berammelsen. Berammelsen med påtegning om foretatt tilsigelse (vedtatt varsel) må leveres tilbake til forretningens bestyrer senest dagen før avholdelse av forretningen.

For avskrift av eldre kartforretninger skal betales $\frac{1}{2}$ del av det gebyr som er fastsatt i punkt b.

For så vidt skylddelingen ikke utføres samtidig med kartforretningen, blir de under a fastsatte takster å redusere med kr. 8.

Til bygningslovens § 61.

Ingen grunn kan bebygges med bygning bestemt til varig opphold for mennesker eller dyr og ingen eldre bygning må innredes eller tas i bruk til dette øyemed (jfr. §§ 104 og 105) uten at det til enhver tid er tilfredsstillende adgang til godt og tilstrekkelig drikkevann. Ethvert tvistepunkt om dette avgjøres av helserådet.

Til bygningslovens § 62.

Ethvert grunnstykke utenfor regulert strøk, som bebygges med bygning bestemt til varig opphold for mennesker (jfr. §§ 104 og 105) må ha eller skaffes sådan atkomst som i § 62 omhandlet. Det samme gjelder ved innredning av eldre bygning til varig opphold for mennesker.

Til bygningslovens § 63.

Bygningsrådet kan, etter at helserådets uttalelse er innhentet, forby bedrifter og opplag, gassverk, cellulosefabrikk, fabrikker for tilvirkning av benmel, sildolje, kruttmøller og liknende bedrifter eller innretninger, som kan virke sjenerende ved lukt, røyk, støv, støy, rystelser, forurensninger av drikkevann eller liknende, anlagt innen det område hvor bygningsloven er gjort gjeldende, eller henweise slike bedrifter til bestemte strøk av området.

Bensinstasjoner og tankanlegg må ikke anlegges uten bygningsrådets tillatelse. Foruten de i bygningslovens § 31, 1, omhandlede hensyn til omboende, skal det ved bedømmelsen av om tillatelse bør gis til anlegg av bensinstasjoner og tankanlegg også tas hensyn til hvorvidt anlegget vil virke sjenerende for ferdselen eller skjemmende for vedkommende strøk.

Til bygningslovens § 81.

I større bygninger kan bygningsrådet kreve en sådan innredning av kjelleren, at den etter bygningsrådets skjønn uten vesentlige omkostninger eller tidsspille kan innredes til splint- og gasssikre dekningsrom for bygningens beboere. Bjelkelaget over dek-

30 novbr. ningsrommet med birom skal konstrueres tilstrekkelig solid til å motstå trykket ved sammenstyrtning av den ovenfor liggende bygning. Bygningsrådet kan, hvor det finner det påkrevd, stille ytterligere krav for sikring av planlagte dekningsrom.

Til bygningslovens § 97.

- a) Snøfangere skal, hvor det ifølge bygningsrådets skjønn anses nødvendig, anbringes i den utstrekning og av sådanne materialer og konstruksjoner som bygningsrådet godkjenner.
- b) Ethvert hus som oppføres i 2 etasjer eller derover, skal på taket være forsynt med stige av ildfaste materialer.

Til bygningslovens § 98.

Fra enhver bygning hvor bygningsrådet finner det nødvendig, skal det sørges for avløp av takvann enten til offentlig kloakk eller til kloakk på privat grunn, eller på annen måte som godkjennes av bygningsrådet.

Til bygningslovens § 119.

Bygningsrådet kan tillate uthus av størrelse inntil 25 kv.m og med mønehøyde inntil 4 meter, å oppføres direkte til nabogrunn når brannvegg anvendes.

Til bygningslovens § 137.

Ethvert byggeforetagende skal forestås av en av bygningsrådet godkjent fagmann under sådant ansvar og på sådan måte som foreskrevet i bygningslovens § 137.

Til bygningslovens § 146.

Helserådet kan forby foranstaltninger for avledning av grunnvann, over- og spillvann fra alle tomter, også sådanne som ikke er eller aktes bebygget.

Til bygningslovens § 150.

Bygningsrådet kan i den utstrekning det anser det nødvendig, gi pålegg til vedkommende om de forhold som er omhandlet i lovens § 150.

1 desbr.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

Hermed stadfestes vedtak av 27 oktober 1948 av Lebesby herredsstyre, Finnmark fylke, der det i samsvar med § 3, 2. ledd i lov av 9 juli 1926 om ansvar for skade på bufe ved hund er bestemt at enhver eier eller besitter av hund i Lebesby herred skal holde hunden i band eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter. Dette skal dog ikke gjelde hunder som under lovlig jakt godtgjøres å være ledsaget på forsvarlig måte av eier eller besitter.

Skrivelse fra Handelsdepartementet.

2 desbr.

I medhold av §§ 90 og 109 i lov om handelsnæring av 8 mars 1935 stadfester Handelsdepartementet herved som gjeldende inntil videre den av Arendal bystyre i møte 3 november 1948 vedtatte endring i § 1 i vedtekt for salg fra portrom m. v., stadfestet 28 mars 1947.

§ 1 skal lyde så:

Salg fra tomter og annen privat grunn og innganger til slike samt fra portrom og innganger til bygninger, når disse steder står i umiddelbar eller fri forbindelse med alminnelig beferdet strøk, kan bare finne sted fra kl. 17 til kl. 23.30. Salg er helt forbudt langfredag, påskeaften, 1 påskedag, 1 pinsedag, juleaften og 1 juledag.

Lov om endring i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 1. 3 desbr.
Nr. 1.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 19 november 1948 sålydende:

I.

I lov om sjøfarten av 20 juli 1893 skal § 1 punkt 1 lyde:

§ 1 punkt 1.

Et skip er norsk når det utelukkende eies av norske statsborgere. Vedkommende departement kan likevel godkjenne et skip som norsk når norske statsborgere eier minst seks tiendedeler av skipet. Det kan settes vilkår for slik godkjenning og den kan når som helst tilbakekalles dersom vilkårene ikke blir oppfylt. Tilbakekalles godkjenningen, får § 20 fjerde ledd tilsvarende anvendelse.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 3 desember 1948.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

3 desbr. Lov om endringer i lov om arbeidervern av 19
Nr. 2. juni 1936.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 19 november 1948
sålydende:

I.

Følgende føresegner i lov om arbeidervern av 19 juni 1936
skal lyde:

§ 1, punkt 1.

1. Såframt ikke annet uttrykkelig er sagt i lovens etterfølgende
paragrafer, gjelder denne lov hver bedrift som sysselsetter ar-
beider eller som bruker mekanisk drivkraft på over 1 hestekraft.
Unntatt er:

- a. sjøfart, fangst og fiske, herunder bearbeiding av fangsten
ombord i skip,
- b. luftfart,
- c. jordbruk og annen virksomhet som går inn under mellombels
lov om arbeidsvilkår for arbeidarar i jordbruket,
- d. den offentlige forvaltning.

Hvorvidt en virksomhet som drives av det offentlige er forvalt-
ning, avgjøres av Kongen.

§ 42. *Det stedlige tilsyn.*

1. I hver kommune skal det være stedlig arbeidstilsyn ved en
eller flere nemnder som hver skal ha minst 3 medlemmer med per-
sonlige varamenn.

2. Tilsynets medlemmer med varamenn velges av kommune-
styret for den kommunale valgperioden.

I hver nemnd skal det være minst en arbeider. Minst ett av
medlemmene skal være kvinne. Ved valget bør has for øye at iallfall
en av de valgte har kjennskap til maskiner og deres bruk og at til-
synet har medlemmer med kyndighet i de viktigste deler av arbeids-
livet i kommunen. Som regel bør en lege antas som medlem. Blant
medlemmene velger kommunestyret formannen og nestformannen.

Minst en måned før valget skal kommunestyret kunngjøre hvor
mange av medlemmene skal være arbeidere, og rette en oppfordring
til de arbeidere som er sysselsatt ved bedrifter innen kommunen om
å sende forslag om arbeidermedlemmer med varamenn.

3. Den som har vært medlem i fire år kan unnslå seg for gjen-
valg for de neste fire år.

4. Har en nemnd under 6 medlemmer, kreves for vedtaksført
møte at minst 3 medlemmer er til stede, ellers må minst to tredje-

delar være til stede. Vedtak fattes med simpelt flertall. Formannens 3 desbr.
stemme gjør utslaget i tilfelle stemmelikhet. Nr. 2.

Dispensasjonsrett som blir lagt til det stedlige tilsyn, kan i påtrengende tilfelle foreløpig utøves av formannen. Han skal snarest mulig legge saka fram i nemnda.

II.

Denne lov trer i kraft 1 januar 1949.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 3 desember 1948.

HAAKON
(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Lov om registrering og merking av småfar- 3 desbr.
tøyer. Nr. 8.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 19 november 1948 sålydende:

§ 1. Fartøyer og båter med eller uten dekk som bruker mekanisk kraft som framdriftsmiddel, og som er i privat eie og brukes i norsk kystfarvann, skal registreres og merkes som bestemt i denne lov, dersom de ikke er registreringspliktige etter tidligere utferdige bestemmelser.

Unntatt fra registreringsplikten er fartøyer som har passasjersertifikat og som på skipssiden tydelig er merket med navn og hjemsted.

§ 2. Registeret føres for hvert fylke av politiet. Et hovedregister for hele landet føres av Industri-, Håndverk- og Skipsfartsdepartementet.

§ 3. Fartøy som nevnt i § 1 skal med de opplysninger som Industri-, Håndverk- og Skipsfartsdepartementet fastsetter, anmeldes til registeret av eieren, eller av brukeren, hvis eieren ikke har rådighet over fartøyet. Eies eller brukes fartøyet av flere, påhviler anmeldelsesplikten samtlige eiere eller brukere. Hvis fartøyet eies eller disponeres av et selskap, er dettes styre anmeldelsespliktig.

Den anmeldelsespliktige skal gi melding til registeret om alle endringer som finner sted med hensyn til det som tidligere er anmeldt vedkommende fartøyet.

3 desbr. § 4. Fartøyer som er innført i registeret, blir av registerføreren
 Nr. 3. tildelt et merke som skal anbringes på hver side av fartøyet forskip.

Den som er anmeldelsespliktig etter § 3, har ansvaret for at merket blir påsatt på forskriftsmessig måte og seinere vedlikeholdt.

§ 5. Det er forbudt å slette ut, forandre, ukjenneliggjøre eller på hvilken som helst måte skjule de på fartøyet i medhold av denne lov anbrakte merker.

§ 6. Nærmere forskrifter til utfylling og gjennomføring av denne lov fastsettes av vedkommende departement.

§ 7. Det påhviler politiet, havnemyndighetene og tollvesenet å føre tilsyn med overholdelsen av denne lov.

§ 8. Overtredelse av denne lov, eller de med hjemmel i denne lov utferdigede forskrifter og regler, straffes med bøter.

§ 9. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 3 desember 1948.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

3 desbr. Mellombels lov om arbeidsvilkår for arbeidarar
 Nr. 4. i jordbruket.

VI HAAKON, Noregs Konge, gjer kunnigt:

at Oss er fyrelagt vedtak frå Stortinget av 19 november 1948 som lyder so:

Kapitel I. Området for lova.

§ 1. *Verksemd som går inn under lova.*

Denne lova gjeld, når ikkje anna er sagt, for verksemd i jordbruket med tilhøyrande hushald, når bruket har nokon arbeidar eller nyttar mekanisk drivkraft på over ei hestekraft.

Med jordbruk er i denne lova meint også skogbruk og anna verksemd som er knytt til jordbruk og ikkje er stort meir enn det som trengst til jordbruksdrifta eller hushaldet.

Som jordbruk vert også rekna verksemd i husdyrbruk, pelsdyral, gartneri og hagebruk jamvel om slik verksemd ikkje er knytt til vanleg jordbruk.

§ 2. *Kva for arbeidar går inn under lova.*

Med arbeidar er i denne lova meint kvar den som arbeider i teneste hos ein annan.

Som arbeidar blir likevel ikkje rekna:

- a) den som berre blir lønt med part i vinninga, eller
- b) den som høyrer til huslyden hos arbeidsgjevaren og er i slekt med han eller med ektemake han lever saman med, i rett opp- eller nedstigande line eller i sidelina så nær som sysken eller står i like nært adopsjons- eller mågskapstilhøve til dei.

3 desbr.

Nr. 4.

§ 3. *Twist om verksemd eller arbeidar går inn under lova.*

Twist om ei verksemd går inn under § 1 eller om ein arbeidar går inn under § 2, blir avgjort av Arbeidstilsynsrådet, jfr. § 24.

Kapitel II. Vern mot yrkesfare.

§ 4. *Vern mot ulukker o. a.*

Arbeidsgjevaren skal syta for at driftsmidla er slik laga og haldne ved lag, og at arbeidet er ordna og blir gjort på slikt vis, at arbeidarane er verna mot skade på liv og helse så godt og tenleg som det etter tilhøva let seg gjera. Han skal syta for at arbeidarane blir gjort merksame på dei farane som fylgjer arbeidet, og at dei får rettleiing om korleis dei kan unngå fare.

Det som er sagt ovafor om driftsmidla, skal også gjelda for husvære som arbeidsgjevaren held for arbeidarane, jfr. elles føresegnene i § 8.

Arbeidarane skal visa varsemd og elles på alle vis gjera sitt til at ikkje nokon får skade på liv eller helse.

Både arbeidar og arbeidsgjevar skal syta for at det rår orden og god åtferd på arbeidsplassen.

§ 5. *Melding frå arbeidsgjevar om ulukker og yrkessjukdomar.*

Kjem arbeidar ut for arbeidsulukke som valdar døden eller vil dra etter seg tap av arbeidsevna i minst ei veke, skal arbeidsgjevaren utan drying senda skriftleg melding direkte til arbeidstilsynet, jfr. § 25.

Er bruk av mekanisk drivkraft årsak til ulukka, skal melding sendast, når ulukka dreg etter seg tap av arbeidsevna i minst 3 dagar.

Melding slik som nemnt i fyrste leden, skal også sendast for dei yrkessjukdomane som departementet fastset og som fører med seg tap av arbeidsevna i minst ei veke.

§ 6. *Melding frå lækjar om yrkessjukdomar.*

Får ein lækjar å gjera med arbeidar, som har fått yrkessjukdom som går inn under § 5 tredje leden, skal han straks gjeva

3 desbr. skriftleg melding til arbeidstilsynet. Departementet gjev nærare føresegner om dette.

§ 7. *Forbod mot å setja ungdom under 18 år til farleg arbeid.*

Ungdom under 18 år må ikkje setjast til arbeid så som pass av maskinar og anna som krev serleg varsemd. Arbeidstilsynet gjev nærare føresegner om dette.

Kapitel III. Nokre føresegner om arbeidsavtalen.

§ 8. *Losji.*

Har arbeidar rett til losji som part av løna, skal soverommet fylla vanlege hygieniske krav. Romet skal vaskast minst to gonger i veka. Det skal ikkje liggja fleir enn to personar på noko rom, utan ordføraren i helserådet har gjevi samtykke til det eller det gjeld foreldre og born.

Arbeidar som ikkje har eige rom, har i alle fall krav på eiga seng. Har han ikkje eige rom som han kan låsa, har han krav på skåp eller skuff, som kan låsast.

Arbeidaren er pliktig til å halda den plassen han rår over i orden.

§ 9. *Arbeidsløn.*

1. Løna skal arbeidaren ha i pengar, såframt ikkje anna er avtala.

2. Er time-, dag- eller vekeløn avtala, skal utbetaling skje minst ein gong i veka. For akkordarbeid kan oppgjeret utsetjast til arbeidet er ferdig, men det skal kvar veke betalast eit forskot som er avmåta etter det arbeidet som er gjort. Er månads- eller årsløn avtala, skal utbetaling skje minst to gonger i månaden. Andre fristar for oppgjeret kan avtalast.

3. Frådrag i løn kan gjerast når frådraget har heimel i lov, eller det gjeld vederlag for skade som arbeidaren har valda arbeids-gjevaren med vilje eller ved grov aktløyse, eller det gjeld avtala frådrag for krav, som arbeidsgjevaren har på arbeidaren for husleige, jordleige eller varer som er produsert i verksemda og som arbeidaren har fått i dei siste to månadene. Elles kan frådrag berre gjerast etter skriftleg avtale som ikkje er eldre enn eitt år.

4. Ved løning eller straks etter kan arbeidaren krevja skriftleg oppgåve over lønssumen, utrekninga av han og frådrag som er gjorde, om så er.

§ 10. *Oppseiing.*

1. Så framt ikkje anna er avtala skriftleg, kan oppseiing skje
a) for arbeidar med time-, dag- eller vekeløn eller stykkbetaling med eit varsel på minst 14 dagar, og

- b) for arbeidar med månads- eller årsløn med eit varsel på minst 3 desbr. 2 månader. Nr. 4.

Fristen for oppseiing skal alltid vera like lang for baa partane.

Føresegnene ovafor gjeld ikkje for arbeidar som med reine ord er tilsett på prøve eller til å gjera eit visst arbeid av kortvarig slag.

2. Gjer ulukker eller andre uventa hendingar det turvande at drifta heilt eller i nokon mun må stogga, fell fristen for oppseiing bort for arbeidar ved det arbeidet som blir stogga. Denne føresegna gjeld likevel ikkje når arbeidsgjevaren døyrr eller går konkurs, og heller ikkje ved arbeidsstogg, som utan skyld frå arbeidaren kjem av at driftmiddel eller materiale som arbeidsgjevaren skal skaffa, ikkje kan nyttast.

3. Føresegnene i denne paragrafen er ikkje til hinder for at arbeidar kan gjevast avskil utan opseiingsfrist etter vanlege rettsreglar.

4. Føresegnene i punkt 1 og 2 gjeld ikkje for arbeidsavtale som går inn under husmannslova frå 24 september 1851.

§ 11. Vitnemål.

Arbeidaren kan krevja skriftleg vitnemål av arbeidsgjevaren. Vitnemålet skal minst gjeva opplysning om namnet på arbeidaren og fødselsdag og -år, kva slag arbeid han har gjort, når han byrja i tenesta og når han slutta, om så er.

Kapitel IV. Arbeidstid og fritid.

§ 12. Unntak frå føresegnene om arbeidstida o. a.

Føresegnene om arbeidstid, fridagar o. a. i §§ 13—21 gjeld ikkje arbeidar:

1. som har leiande, kontrollerande eller annan serleg tiltrudd post;
2. som har stell og pass av dyr på seter, i fjellhamn eller under slike tilhøve at han ikkje kan overnatta på vanleg bustad; eller
3. som arbeider berre på akkord og under slike tilhøve at han sjølv rår over arbeidstida.

Føresegnene om arbeidstid o. a. i §§ 13—20 gjeld ikkje arbeidar som er i staden for husmor eller er tilsett for å stella sjuke, gamle eller speborn.

§ 13. Arbeidstida i vanleg jordbruksarbeid o. a.

Når ikkje anna er sagt elles i denne lova, må den ålmenne arbeidstida for arbeidaren ikkje vera over 9 timar dagen, og for veka heller ikkje over 50 timar i tida frå og med 15 april til og med 14 oktober og 46 timar elles i året. Veka skal her reknast til den tidbolken som den fyrste vyrkedagen i veka fell i.

- 3 desbr. I onnetider (så-, plante- og haustingstid) kan den ålmenne arbeidstida lengjast ut over den som er fastsett i fyrste leden, med opp til 6 timar i veka mot tilsvarende avkorting i arbeidstida innan fire veker etter utgangen av den veka då det er nytta lengd arbeidstid.
- Nr. 4.

§ 14. *Arbeidstida ved stell av dyr.*

For arbeidar som i hovudsaka har stell av dyr (røktar), må den ålmenne arbeidstida ikkje vera over 9 timar dagen og heller ikkje over 220 timar i fire veker på rad.

Arbeidar som går inn under § 13, og som einskilde dagar er i staden for røktar, kan arbeida med stell av dyr ut over den arbeidstida som er fastsett for veka i § 13, fyrste leden, men ikkje ut over 55 timar for veka i alt.

Arbeidar som går inn under § 13, kan ut over arbeidstid etter § 13, fyrste leden, arbeida med stell av dyr i opp til 5 timar i veka.

§ 15. *Arbeidstida i husarbeid.*

Den ålmenne arbeidstida for arbeidar som i hovudsaka har husarbeid, skal ikkje vera over 10 timar om dagen og skal liggja mellom kl. 6.00 og kl. 19.30 eller innafor ein tilsvarende tidbolk. Matpausar i den ålmenne arbeidstida skal reknast med til arbeidstida, dersom hushjelpa ikkje har heilt fri i matpausane.

§ 16. *Løyve til serleg ordning av arbeidstida.*

Etter reglar i tariffavtale eller med samtykke av departementet eller den som har fullmakt frå departementet, kan det nyttast ei anna oppdeling av arbeidstida enn den som er fastsett i §§ 13, 14 og 15, så framtid arbeidstida i kalenderåret ikkje blir lengre.

§ 17. *Overtidsarbeid.*

Det er overtidsarbeid når ein arbeidar blir halden i arbeid ut over dei grensene for ålmenne arbeidstid som er sette i §§ 13, 14 og 15 eller med heimel i § 16.

Det er likevel ikkje overtidsarbeid

1. når det er turvande med arbeid ut over dei nemnde grensene for å avvenda skade på liv eller eigedom på grunn av ulukker eller andre uvanlege og uventa hendingar;
2. om ein arbeidar som bur på garden, har teki på seg utafor vanleg arbeidstid å vera heime og ha tilsyn med hus, dyr, born eller gamle eller tilsyn elles, jfr. likevel § 18 siste leden.

§ 18. *Bruk av overtidsarbeid.*

3 desbr.

Nr. 4.

Overtidsarbeid må berre nyttast når arbeidet ikkje utan skade kan utsetjast eller ikkje utan ulempe kan gjerast på ålmenn arbeidstid av andre arbeidarar.

Overtidsarbeid må ikkje for nokon arbeidar vera over 30 timar i fire veker på rad og ikkje over 180 timar i kalenderåret. Lengre overtid kan berre nyttast med samtykke frå departementet eller den som har fullmakt frå departementet, men ikkje i noko tilfelle meir enn 250 timar i alt i kalenderåret. Avgrensinga av overtidsarbeidet gjeld ikkje for arbeid som er turvande på grunn av fødsel eller sjukdom.

Ingen må setjast til overtidsarbeid i tida mellom kl. 19.30 og kl. 6.00 eller til tilsynsvakt som nemnt i § 17 andre leden punkt b meir enn 10 gonger tilsaman på fire veker. Denne avgrensinga gjeld ikkje for overtidsarbeid eller tilsyn som er heilt turvande og ikkje kan venta på grunn av sjukdom eller av andre tvingande grunnar.

§ 19. *Betaling for overtidsarbeid.*

For overtidsarbeid skal arbeidsgjevaren betala — forutan løn slik som avtala for arbeidarar for tilsvarande arbeid i den ålmenne arbeidstida hans — eit tillegg som skal vera minst 25 prosent. Ved utrekninga av løn og overtidstillegg skal kost og losji som går inn i løna, takast med etter satsane til likningsstellet tillagt ein halvdel dersom det ikkje er gjort serskild avtale om utrekninga. For arbeidar som i hovudsaka har husarbeid, reknar ein dessutan at arbeidstida i full post er 200 timar i månaden.

Overtidsarbeid for arbeidar som i hovudsaka har husarbeid, kan godtgjerast med fritid innan utgangen av to veker etter at overtidsarbeidet vart gjort. Fritida skal vera minst 25 prosent lengre enn overtidsarbeidet.

Overtidsarbeid med køyring som trengst for verksemda og går for seg utafor grensene for bruket, kan godtgjerast med like lang fritid innan utgangen av fyrste veka etterpå. Det same gjeld overtidsarbeid i samband med driving av dyr til eller frå fjellhamn eller seter eller ved leiting etter dyr.

§ 20. *Overtidsbok o. a.*

Arbeidsgjevar som ikkje berre sjeldan nyttar leigehjelp som går inn under føresegnene ovafor om arbeidstid, skal føra overtidsarbeidet inn i ei bok. Innføringa skal gjerast seinast den fyrste vyrkedagen etter utgangen av den veka — for røktarar den perioden på fire veker — då overtidsarbeidet har gått for seg. Det same gjeld for arbeid på lengd arbeidstid etter andre leden i § 13.

3 desbr. Boka skal vera tilgjengeleg for arbeidarane. Arbeidstilsynet
 Nr. 4. fastset korleis boka skal vera.

Løyve frå departementet eller den som har fullmakt frå departementet, til å leggja om den ålmenne arbeidstida etter § 16 og til å auke overtidsarbeidet etter § 18 andre leden skal leggjast ved boka, dersom det ikkje er slått opp slik at det er lett synleg for alle arbeidarane.

§ 21. *Fridagar.*

Kvar arbeidar skal ha fri minst to dagar på fire veker i samanheng. Minst ein av desse fridagane skal vera ein helgedag. Arbeidar som i hovudsaka har husarbeid, skal i tillegg til dette ha fri ein ettermiddag kvar veke frå kl. 14.

Heile fridagar blir rekna frå slutten av vanleg arbeidstid dagen før fridagen til vanleg arbeidstid tek til dagen etter.

Arbeidsgjevaren avgjer i samsvar med regelen i fyrste leden når fridag og friettermiddag skal takast. Med samtykke frå arbeidaren kan helgedagsfridag leggjast til ein vyrkedag. På same vilkåret kan fridagar og friettermiddagar samlast. Ved samling av fridagar for røktarar kan arbeidstida for fire veker på rad bli lengd ut over den tida som gjeld for slik tidbolc etter fyrste leden i § 14, utan at arbeidet blir rekna for overtidsarbeid, dersom arbeidstida blir avkorta tilsvarande i den perioden då fridagane blir tekne.

Let det seg ikkje gjera å skaffa brukande avløyser, kan arbeidar som skulle hatt fridag eller friettermiddag, ikkje nekta å arbeida i fritida, når arbeidet ikkje kan utsetjast. Arbeidaren skal i så fall ha anna tilsvarande fritid eller overtidsbetaling for arbeidet i samsvar med § 19. For arbeidar som er nemnd i § 12 andre leden skal overtidsbetaling reknast etter 10 timar for heil fridag og etter 4 timar for friettermiddag.

§ 22. *Lempingar i føresegnene om arbeidstid og fritid.*

Fører føresegnene i dette kapitlet til serlege vanskar i einskilde delar av riket eller til slike vanskar at det er fare for at einskilde slag arbeid eller verksemdar må stogga, kan Kongen etter at Arbeidstilsynsrådet har uttala seg, gjeva løyve til slike unnatak eller lempingar i dette kapitlet som tilhøva gjer turvande.

§ 23. *Avgjering av tvistar.*

Twist om ein arbeidar går inn under nokon av føresegnene i dette kapitlet, blir avgjort av Arbeidstilsynsrådet.

Kapitel V. Arbeidstilsynsrådet. Tilsyn.

3 desbr.

Nr. 4.

§ 24. *Arbeidstilsynsrådet.*

Med Arbeidstilsynsrådet er i denne lova meint det Arbeidstilsynsrådet som er skipa etter § 48 i arbeidarvernlova. Ved førehaving av saker etter denne lova skal rådet ha to målsmenn for arbeidarar og to for arbeidsgjevarar som går inn under denne lova i staden for dei målsmennene som er nemnde opp etter arbeidarvernlova. Målsmennene blir nemnde opp av Kongen.

Elles gjeld føresegnene i § 48 i arbeidarvernlova på tilsvarende måte.

§ 25. *Tilsyn.*

Statens arbeidstilsyn har tilsynet med at denne lova blir gjennomført, sjå §§ 41 og 42 i arbeidarvernlova. Paragrafane 43, 44, 46, 47, 49 punkt 1, 50 og 57 i arbeidarvernlova gjeld på tilsvarende måte.

Tilsynet med arbeidstilhøva i hushald og med losjartilhøva i hushald høyrer under helserådet. Arbeidstilsynet skal likevel gjeva rettledning og spreida opplysning om desse tilhøva. Det skal gjeva melding til helserådet, dersom det får klager som gjeld desse tilhøva eller det finn grunn til å tru at tilhøva bør granskast.

Kapitel VI. Ymse føresegner.

§ 26. *Kva som er meint med veke i lova.*

Med veke er i denne lova meint tida frå og med måndag til og med sundag. Det kan avtalast skriftleg at veka skal ta til på ein annan dag.

§ 27. *Avvik frå lova.*

Reglane i denne lova kan ikkje fråvikast ved avtale til skade for arbeidaren, utan når lova med reine ord gjev heimel til det.

§ 28. *Føresegner om straff.*

Om ikkje gjerninga kjem inn under strengare straffebod, er det straff med bot for:

1. arbeidsgjevar eller arbeidar som bryt føresegnene om avvending av yrkesfare i § 4 eller i føresegner eller pålegg som er fastsett av tilsynet med heimel i §§ 4 og 25, jfr. § 43 i arbeidarvernlova;
2. arbeidsgjevar som set ungdom under 18 år til farleg arbeid i strid med § 7 eller føresegner som er gjevne med heimel i denne paragrafen;
3. arbeidsgjevar som trass i pålegg eller meir enn ei oppmoding frå tilsynet bryt føresegnene i denne lova om lengda på arbeids-

- 3 desbr. tida, om bokføring etter § 20 eller om fritid og fridagar etter
Nr. 4. § 21;
4. arbeidsgjevar som bryt reglane i § 9 om oppgjer med arbeidarane eller som nektar å gjeva vitnemål etter § 11;
 5. den som legg hindringar i vegen for gransking ved Arbeids-tilsynsrådet eller Arbeidstilsynet eller som let vera å yta den hjelp som han er pliktig til eller å gjeva dei opplysningane som trengst til utføring av tilsynet.
- Påtalen er offentlig. Påtale etter punkt 4 skjer likevel berre etter krav frå den krenkte.

§ 29. *Den som er i staden for arbeidsgjevar.*

Det som er fastsett i denne lova om arbeidsgjevaren, skal óg gjelda for den som styrer verksemda i staden for han.

§ 30. *Når lova tek til å gjelda o. a.*

1. Denne lova skal gjelda frå 1 januar 1949 og til 31 desember 1951, likevel så at Kongen fastset når føresegnene i kapitel IV om arbeidstid og fritid skal ta til å gjelda i Finnmark fylke og dei områda av Troms fylke som er herja av krigen.

2. Når lova tek til å gjelda, fell føresegnene i Norsk Lov 3—21—9, 12, 14 og 15 og forordning frå 9 august 1754 bort.

3. Føresegnene i denne lova skal også gjelda for arbeidsavtalar som er gjorde før lova tek til å gjelda. Er det føresetnaden at slik arbeidsavtale skal vara til faredag etter eldre reglar, skal føresegnene i § 10 punkt 1 likevel ikkje gjelda før frå faredag våren 1949.

Di hev Vi godkjent og stadfest, liksom Vi hermed godkjenner og stadfester dette vedtaket som lov, under Vår hand og riksseglet.

Gjeve på Oslo slott 3 desember 1948.

HAAKON

(L. S.)

Einarr Gerhardsen

Leif Østern

3 desbr. **Midlertidig lov om arbeidsvilkår for hushjelp.**

Nr. 5.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 19 november 1948 sålydende:

§ 1. *Området for loven.*

Denne loven gjelder for arbeidstaker som utfører vesentlig husarbeid i arbeidsgiverens heim og hushold. Arbeidstakeren kalles i denne loven hushjelp.

Loven gjelder likevel ikke for

3 desbr.

- a. hushjelp som går inn under lov om arbeidervern eller mellom- bels lov om arbeidsvilkår for arbeidarar i jordbruk;
- b. hushjelp som hører til arbeidsgiverens huslyd og er i slekt med ham eller hans samboende ektefelle i rett opp- eller nedstigende linje eller sidelinje så nær som søsken, eller står i like nært adopsjons-, eller svogerskapsforhold til dem;
- c. avtale om husarbeid som i regelen ikke utgjør mer enn to heile arbeidsdager i veka, eller tilsvarende arbeid delt på flere dager i veka, når avtalen ikke gir rett til husvær, se likevel § 14, punkt 1;
- d. avtale om husarbeid for samme arbeidsgiver ikke ut over en måned, se likevel § 14, punkt 1.

Nr. 5.

§ 2. *Avtale om tilsetting.*

Avtale om tilsetting av hushjelp skal gjøres skriftlig om hushjelpen eller arbeidsgiveren krever det før eller etter tiltredelsen. Hver av partene kan kreve at den skriftlige avtale blir satt opp etter skjema fastsatt av vedkommende departement med ett eksemplar til hver. Arbeidsgiveren skal koste skjemaene.

§ 3. *Oppsiingsfrist.*

Oppsiingsfristen er 14 dager, når ikke annet er avtalt skriftlig. Fristen skal være like lang for begge parter.

I oppsiingstida skal hushjelpen ha rett til å få lagt fritida til en slik tid på dagen at det blir mulig for henne å søke kontor for arbeidsformidling i den vanlige kontortida.

Blir hushjelp som bor hos arbeidsgiveren arbeidsufør på grunn av sjukdom eller ulykke som uten hennes skyld har rammet henne etter tilsettinga, kan arbeidsgiveren ikke av denne grunn si henne opp eller heve arbeidsavtalen med virkning før tidligst 4 veker fra arbeidsuførheten inntrådte. Tilsvarende innskrenking gjelder for hushjelpens rett til å si opp eller heve avtalen om husmora eller den som er i hennes sted blir arbeidsufør på grunn av uforskyldt sjukdom eller ulykke etter tilsettinga. Arbeidsuførheten, årsaken til den og tidspunktet da den inntrådte kan kreves godtgjort ved erklæring fra lege.

§ 4. *Utbetaling av lønn.*

Den kontante delen av arbeidslønna skal betales i penger. Betaling skal skje minst to ganger i måneden om ikke annet er avtalt.

Blir det gjort fradrag i den avtalte kontantlønna, kan hushjelpen kreve skriftlig oppgave over lønnsbeløpet og fradraga.

3 desbr.

Nr. 5.

§ 5. *Husvær.*

Det rommet som hushjelp med rett til husvær får til å bo i, skal tilfredsstillende føresegnene for beboelsesrom i bygningsloven der denne gjelder, med mindre helserådet likevel har godkjent rommet. Ellers skal det fylle alminnelige hygieniske krav til rom som mennesker skal oppholde seg i og sove i. Rommet skal være låsbart og ordentlig utstyrt. Det skal kunne oppvarmes og ha tilfredsstillende belysning.

Hushjelpen skal ha egen seng. Hun skal ha vaskestell på rommet, hvis hun ikke har tilstrekkelig adgang til bad eller særskilt vaskerom, og låsbart klesskap eller låsbar kommode. Hun skal ha rett til et bad i veka, for så vidt arbeidsgiveren har bad som kan nyttes.

Hushjelpen kan ikke pålegges å sove i samme rom som familiens barn.

§ 6. *Yrkesfare.*

Arbeidsgiveren skal sørge for at hushjelpens arbeid blir ordnet så godt og hensiktsmessig som det etter tilhøva lar seg gjøre og slik at ulykker og skade på liv og helse så vidt mulig blir unngått.

Hushjelpen skal vise varsomhet og ellers på enhver måte gjøre sitt til at ulykker og skade på liv og helse og eiendeler så vidt mulig blir unngått.

§ 7. *Vitnemål.*

Hushjelpen kan kreve skriftlig vitnemål av arbeidsgiveren. Vitnemålet skal minst inneholde opplysning om hushjelpens navn, fødselsdag og -år, hva slags arbeid hun har utført, når hun tiltrådte tjenesten og i tilfelle når hun sluttet.

§ 8. *Alminnelig arbeidstid.*

Den alminnelige arbeidstida for hushjelpen skal ikke være over 10 timer om dagen og ligge mellom kl. 7.00 og kl. 19.30. Spisepauser i den alminnelige arbeidstida skal reknes med i denne.

§ 9. *Hva som er overtidsarbeid.*

Det er overtidsarbeid om en hushjelp blir holdt i arbeid ut over de grenser for den alminnelige arbeidstida som er fastsatt i § 8.

Det reknes ikke som overtidsarbeid:

a) når arbeid ut over nevnte grenser er nødvendig for å avverje skade på liv eller eiendom på grunn av ulykker eller andre uvanlige og uforutsette hendinger;

- b) om en hushjelp som bor hos arbeidsgiveren har tatt på seg 3 desbr. utafør den alminnelige arbeidstida å være heime og ha tilsyn Nr. 5. med hus, barn, gamle eller tilsyn ellers og det ikke skjer oftere enn nevnt i § 10.

§ 10. *Ustrekningen av overtidsarbeid og tilsynsvakt.*

Hushjelpen må ikke holdes i overtidsarbeid eller tilsynsvakt etter § 9, andre leddet, punkt b noen del av tida mellom kl. 19.30 og kl. 7.00 mer enn ti ganger i løpet av fire sammenhengende kalenderveker, med mindre det gjelder arbeid eller tilsyn som er strengt nødvendig og ikke kan utstå på grunn av sjukdom eller andre tvingende grunner.

§ 11. *Vederlag for overtidsarbeid.*

Er det ikke avtalt andre vilkår som er bedre for hushjelpen, skal vederlag for overtidsarbeid gis etter disse reglene:

Overtidsarbeid skal godtgjøres med fritid eller betaling av full lønn, begge tillagt minst 25 prosent. Ved utrekning av full lønn skal verdien av kost og husvær som hushjelpen oppebærer, legges til kontantlønna. Verdien skal settes i samsvar med likningsvesenets takster tillagt en halvdel. Videre rekner en i denne sammenheng med at arbeidstida i full post utgjør 200 timer i måneden.

Fritid skal seinest gis innen utgangen av de to påfølgende kalenderveker og kontantbetaling seinest ved første lønnsbetaling deretter, jfr. § 4.

Utført overtidsarbeid og mottatt vederlag for dette i fritid eller penger bør etter hvert noteres i bok eller på liste som til hver tid kan kontrolleres av både hushjelp og arbeidsgiver.

§ 12. *Unnatak fra reglene om arbeidstid.*

Reglene om alminnelig arbeidstid og overtid i §§ 8—11 gjelder ikke for hushjelp som trer i husmors sted eller som er tilsatt for å pleie sjuke, gamle eller spebarn.

§ 13. *Fridager.*

Hushjelpen skal ha helt fri

- a) annen hver søn- og helgedag fra den vanlige arbeidstid er slutt dagen før til den tar til dagen etter fridagen, og
- b) hver veke en bestemt ettermiddag seinest fra kl. 14.

Fritida kan forskyves innafor en måned når partene er samde om det.

Kan hushjelpen ikke unnværes på fridag eller friettermiddag på grunn av sjukdom eller andre tvingende grunner, kan arbeids-

3 desbr. giveren kreve at hun blir i arbeidet, men hun skal ha tilsvarende
 Nr. 5. fritid eller overtidsbetaling. § 11, tredje ledd, gjelder tilsvarende.

For hushjelp som går inn under § 12, skal ved utrekning av overtidsbetaling etter denne paragrafen, hel fridag reknes for ti timer og friettermiddag for 4 timer.

§ 14. Særregler for unge hushjelper.

1. Den som ikke har fylt 15 år eller som er over denne alder, men ikke har sluttet folkeskolen, kan ikke ta på seg husarbeid.

Likevel kan den som har fylt 13 år ta på seg tilsyn med barn eller lett budtjeneste mellom kl. 8.00 og kl. 18.00 på virkedager. Arbeidet må den enkelte virkedag ikke være over 2 timer og sammenlagt med skoletida ikke over 7 timer.

Disse reglene gjelder også for arbeidsforhold som ellers er unntatt fra denne loven etter § 1, andre leddet, punktene c og d.

2. Hushjelp under 17 år må ikke ha overtidsarbeid eller tilsyn som nevnt i § 9, andre leddet, punkt b mellom kl. 21 og kl. 7.

For hushjelp under 17 år skal den gjensidige oppsiingsfristen være 14 dager.

§ 15. Lovens ufravikelighet.

Reglene i denne loven kan ikke fravikes ved avtale til skade for hushjelpen uten når slik adgang har uttrykkelig heimel i loven.

§ 16. Avgjøring av tvister. Arbeidstilsynsrådet.

Twist om en person eller et arbeid går inn under §§ 1, 9 eller 12 blir avgjort av Arbeidstilsynsrådet.

Med arbeidstilsynsrådet menes her det arbeidstilsynsrådet som er nevnt i lov om arbeidervern § 48. Ved behandlingen av saker etter denne loven skal rådet ha to målsmenn for de hushjelpene og to for de arbeidsgiverne som går inn under denne loven i stedet for de rådsmedlemmene som er oppnevnt etter nevnte paragraf. Nevnte målsmenn blir oppnevnt av Kongen.

Ellers gjelder reglene i arbeidervernloven § 48 på tilsvarende måte.

§ 17. Rettleiing. Arbeidstilsynet.

Statens arbeidstilsyn og de stedlige arbeidstilsyn som er opprettet etter lov om arbeidervern §§ 41 og 42 skal gi rettleiing om innholdet og gjennomføringa av denne loven og spre opplysning som er skikket til å bedre og trygge arbeidstilføva i husholdningene.

§ 18. Straff.

Dersom handlingen ikke kommer inn under strengere straffebud, er det straff av bøter for den som gjentatte ganger tross

protester holder hushjelp i arbeid i strid med føresegnene i denne 3 desbr. loven om arbeidstid eller fritid, eller som bryter særreglene for unge Nr. 5. hushjelper, eller som tross krav unnlater i rett tid å betale lønn eller gi oppgjør for arbeid på overtid og på fridager.

Forseelse etter første leddet blir ikke påtalt av det offentlige uten etter krav fra den som er fornærmet.

§ 19. Gyldighetstid. Eldre avtaler m. v.

1. Denne loven trer i kraft 1 januar 1949 og skal gjelde til 31 desember 1951.

2. Fra lovens ikrafttrede bortfaller reskript av 26 januar og 7 august 1776.

3. Denne loven skal gjelde også for arbeidsavtaler som er inngått før loven trer i kraft.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 3 desember 1948.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Mellombels lov om tillegg til § 90 i sportellova. 3 desbr.

Nr. 6.

VI HAAKON, Noregs Konge, gjer kunnigt:

at Oss er fyrelagt vedtak frå Stortinget av 24 november 1948 som lyder so:

I.

Den betalinga som er fastsett i § 90 første leden i sportellova, skal vera kr. 7,50.

Vedkomande departement kan gå med på at ein lagrettemann, domsmann eller skjønsmann får høgare betaling så framt han misser si vanlege arbeidsinntekt heilt eller i nokon mon og han lyt vera borte frå arbeidet meir enn 3 dagar.

II.

Denne lova gjeld frå 1 januar 1949 og ut året 1950.

Di hev Vi godkjent og stadfest, liksom Vi hermed godkjenner og stadfester dette vedtaket som lov, under Vår hand og riksseglet.

Gjeve på Oslo slott 3 desember 1948.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

3 desbr. Lov om pensjonstrygd for sjømenn.

Nr. 7.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 1 desember 1948 sålydende:

Kapitel I. Pensjonstrygdens omfang.

§ 1.

1. Pensjonstrygden for sjømenn omfatter med de unntak som følger av reglene i denne lov, norske statsborgere som er tilsatt som arbeidstakere på:

- a) norsk skip på 100 brutto registertonn eller mer,
- b) redningsskøyter som tilhører Norsk Selskab til Skibbrudnes Redning,
- c) Norske hvalfangststasjoner utenfor riket.

2. Kongen kan i særlige tilfelle bestemme at også arbeidstakere på skip under 100 brutto registertonn skal omfattes av trygden, når skipet går i fast rutefart, nyttes til berging, sleping, sjømåling og liknende.

3. Som arbeidstaker regnes også reder i full stilling ombord når arbeidstaker i slik stilling ville være trygdet, og restauratør ombord som driver virksomheten for egen regning samt statens hvalfangstkontrollører.

§ 2. Unntatt fra trygden er personer som:

- a. gjør tjeneste ombord i krigsskip med mindre de er tilsatt som arbeidstakere etter særskilt arbeidskontrakt,
- b. er tilsatt på skip som vesentlig går i fart på norske innsjøer og elver,
- c. er tilsatt ombord i fiske- eller fangstfartøy, dog ikke hvalfangstfartøy, og vesentlig er beskjeftiget med fangstarbeid,
- d. ikke har kontant lønn ombord eller bare har nominell lønn,
- e. på grunn av stillingen ombord er medlemmer av Statens Pensjonskasse eller av annen offentlig pensjonsordning som departementet finner likeverdig med pensjonsordningen etter denne lov.

Kapitel II. Pensjongivende fartstid.

§ 3.

1. Som pensjongivende fartstid (fartsmåneder) regnes tjeneste etter § 1, jfr. § 2, og den tid vedkommende:

- a) har vært i sjøforsvaret når tjenesten er godskrevet som sjøtjeneste i sjøfartsbok, vernepliktsbok, offisersrulle eller liknende,
- b) av omsyn til utdanning som maskinist har arbeidet ved mekanisk verksted i land og betalt avgift etter reglene i § 27.

2. Som pensjonsgivende fartstid reknes også tjeneste før lovens 3 desbr. ikrafttreden, samt den tid vedkommende i tidsrommet 1 sep- Nr. 7. tember 1939—31 desember 1945:
 - a) gjorde tjeneste på utenlandsk skip som tilhørte krigførende nasjon som Norge var alliert med, når tjenesten skjedde med samtykke av norsk myndighet eller uten slikt samtykke var å rekne som tillatt,
 - b) har fått fangenskapslønn for etter lov nr. 9 av 18 juni 1948 eller har fått tilsvarende ytelse for fra stat som Norge var alliert med,
 - c) etter pålegg fra norsk eller alliert myndighet gjorde tjeneste i offentlig administrasjon eller i militærvesenet.
3. Del av kalendermåned reknes som halv farts måned, men for samme kalendermåned kan det ikke reknes mer enn en farts måned.

Kapitel III. Alderspension.

§ 4. Rett til alderspension har arbeidstaker som har 150 farts måneder.

Pensjonsalderen er 60 år, men alderspension kan ytes fra fylte 55 år når summen av alder og pensjonsgivende fartstid er 80 år eller mer.

Alderspension kan bare ytes når pensjonssøkeren har sluttet tjeneste som nevnt i § 1.

§ 5.

1. Årspensjonen er seks kroner for hver farts måned med 20 pst. tillegg for hver farts måned i stilling som nevnt i klasse 2, og 40 pst. for hver farts måned i stilling som nevnt i klasse 1 i lov om ulykkestygd for sjømenn av 24 juni 1931, § 13. Statens hvalfangstkontrollører anses å høre til klasse 1.

For farts måneder mellom 1 september 1939 og 31 desember 1945 reknes tillegg på 100 pst. til de nevnte satser.

Alderspension reknes ikke for mer enn 350 farts måneder i alt. Har arbeidstakeren mer enn 350 farts måneder, reknes pensjonen på grunnlag av de måneder som gir størst pensjon etter reglene i første og annet ledd.

2. For pensjonist som forsørger ektefelle, økes alderspensjonen med 33⅓ pst. Det samme gjelder når pensjonisten er pålagt underhold til ektefelle som han er separert eller skilt fra. Pensjonen kan i slike tilfelle ikke økes med mer enn det underhold som vedkommende er pålagt.
3. For pensjonist som forsørger barn som nevnt i § 16 økes alderspensjonen for hvert barn med 10 pst. av pensjonen for enslig.

- 3 desbr. 4. For den som får pensjon før fylte 60 år, settes pensjonen ned
Nr. 7. med $\frac{1}{2}$ pst. for hver måned han mangler på 60 år når pensjonen tar til.

§ 6. Alderspensjonen løper fra og med den måned pensjonskravet kommer inn til trygdens kontor og ut måneden etter pensjonistens død. Styret kan vedta at pensjonen skal ta til fra et tidligere tidspunkt, når særlige grunner gjør det rimelig.

Kapitel IV. Enkepensjon.

§ 7.

1. Enke som har omsorg for barn under 18 år med rett til pensjon, får pensjon fra mannens død.
2. Enke som ved mannens død ikke har omsorg for barn med rett til pensjon, får pensjon fra fylte 55 år. Ved mannens død får hun en overgangsstonad som svarer til to års pensjon, i tilfelle forholdsmessig avkortet hvis hun er eldre enn 53 år.
3. Styret kan bevilge hel eller delvis pensjon til:
 - a. arbeidsufør enke som etter punkt 2 ikke får pensjon,
 - b. kvinne som ikke var gift med avdøde når hun har omsorg for avdødes barn og var underholdt av ham,
 - c. hustru når ekteskapet er oppløst ved dom fordi mannen er forsvunnet.

§ 8. For fraskilt hustrus rett til pensjon og stonad etter denne lov gjelder reglene i ekteskapslovgivningen. Pensjonen til fraskilt hustru kan likevel ikke være større enn det underhold hun hadde krav på. Pensjonen til hustru som arbeidstakeren var gift med ved dødsfallet skal ikke være mindre enn halvparten av enkepensjonen.

§ 9. Enkepensjonen er 60 pst. av alderspensjonen med ektefelle-tillegg.

§ 10. For enke etter arbeidstaker som er død i tidsrom som etter § 3 reknes som fartstid, eller etter dette tidsrom som følge av ulykke mens han var i tjeneste, utreknes pensjonen på grunnlag av det beløp som alderspensjonen ville utgjort om arbeidstakeren hadde fortsatt i sin stilling inntil pensjonsalderen.

Det samme gjelder om mannen er død:

- a. på reise fra forhyringsstedet for å tiltre tjeneste,
- b. under fri heimreise etter sjømannslovens regler eller etter tariff-avtale,
- c. mens han mottok $\frac{2}{3}$ eller mer av full stonad av syketrygden, ulykkestyrgden eller av annen lovbestemt stonadsordning eller tilsvarende utenlandsk erstatning, dersom stonaden (erstatningen) ble ytt på grunn av sykdom eller skade som er inntruffet mens han var i stilling som nevnt i § 1, jfr. § 2,

- d. mens han gikk på yrkesskole for sjømenn, eller når mannen 3 desbr. er død innen tre måneder etter utløpet av tidsrom som nevnt Nr. 7. ovenfor, eller er død under krigen 1940—1945 mens han var hyresøkende ved norsk registreringskontor, utenriks stasjon eller godkjent forhyringsinstitusjon i alliert land.

§ 11. For enke etter alderspensjonist utreknes enkepensjonen på grunnlag av mannens pensjon uten omsyn til mulig nedsetting etter § 5, punkt 4, og §§ 21 og 22.

§ 12. For enke som ikke får sin pensjon fastsatt etter reglene i § 10 eller § 11, utreknes pensjonen på grunnlag av den pensjon som mannen ville hatt rett til ved pensjonsalderen uten omsyn til mulig nedsetting etter § 21.

§ 13. Enkepensjon og overgangsstonad faller bort når enken gifter seg igjen.

Blir hun igjen enke eller blir det nye ekteskap oppløst ved skilsmisse, kan styret, om hennes økonomiske forhold gjør det rimelig, bevilge henne pensjon med inntil forskjellen mellom pensjonen etter reglene i denne lov og underhold eller pensjon som hun er sikret gjennom senere ekteskap.

§ 14. Enkepensjonen løper fra og med den måned mannens hyre eller pensjon opphører. Ellers gjelder reglene i § 6 tilsvarende.

§ 15. Styret kan bevilge hel eller delvis pensjon etter reglene i dette kapitel til enkemann etter kvinnelig arbeidstaker som nevnt i § 1, jfr. § 2, når mannen var forsørget av hustruen og han på grunn av sin alder eller helbred ikke kan ventes å forsørge seg selv.

Kapitel V. Barnepensjon.

§ 16.

1. Barn under 18 år som avdøde forsørget, har rett til barnepensjon.

Barn født utenfor ekteskap har samme rett til pensjon som barn født i ekteskap. Det samme gjelder adoptivbarn og pleiebarn som avdøde hadde påtatt seg oppfostringen av uten vederlag. Hadde avdøde alderspensjon, må han ha påtatt seg oppfostringen før pensjonen tok til.

Når særlige grunner taler for det, kan styret bevilge hel eller delvis pensjon til adoptiv- og pleiebarn som ikke har rett til pensjon.

2. Finner styret at omsynet til barnets utdanning gjør det rimelig, kan det på de vilkår det setter, forlenge løpende barnepensjon helt eller delvis for ett år om gangen, men ikke lenger enn til barnet fyller 21 år. Tilsvarende regler gjelder når forsørgeren dør etter at barnet har fylt 18 år.

3 desbr. § 17.

Nr. 7. 1. Pensjonen til barn etter mannlig arbeidstaker er:

a. når enkepensjonen ytes:

for 1 barn	40 pst. av enkepensjonen
» 2 »	60 » » »
» 3 »	75 » » »
» 4 »	90 » » »
» 5 eller flere barn	100 » » »

b. når begge foreldre er døde:

for 1 barn	100 pst. av enkepensjonen
» 2 »	140 » » »
» 3 »	160 » » »
» 4 »	180 » » »
» 5 eller flere barn	200 » » »

2. Reglene i punkt 1, litra a, gjelder tilsvarende for utrekning av pensjon til barn etter kvinnelig arbeidstaker. Er også faren død, legges reglene i punkt 1, litra b, til grunn.

3. Barnepensjonen deles likt mellom barna.

4. Til samme barn kan bare ytes pensjon etter én arbeidstaker. I tilfelle utbetales den største av pensjonene.

§ 18. Barnepensjonen løper fra og med den måned forsørgerens hyre eller pensjon opphører og ut den måned barnet fyller 18 år.

Forhøyet barnepensjon etter § 17, 1 b, løper fra og med den måned enkepensjonen faller bort eller faren dør.

Ellers gjelder reglene i § 6 tilsvarende.

Kapitel VI. Uførestønad.

§ 19. Styret kan i den utstrekning midler til dette formål er stillet til rådighet, tilstå midlertidig uførestønad til den som har fått nedsatt sin arbeidsevne på grunn av sykdom eller skade som er inntruffet i tid som etter § 3 reknes som fartstid, og som er konstatert innen seks måneder etter utløpet av denne tid.

Uførestønad kan bare tilstås arbeidstaker som har 36 farts-måneder.

Styret kan sette som vilkår at stønaden helt eller delvis blir brukt til opplæring i annet yrke.

§ 20. Stønaden fastsettes under omsyn til det tap i arbeidsinntekt som uferheten menes å føre med seg ikke bare i arbeidstakerens vanlige erverv, men i ethvert erverv som passer for ham. Videre tas det omsyn til den uføres forsørgingsplikt og behov for stønad.

Stønaden kan ikke settes høyere enn den alderspensjon som 3 desbr. den uføre ville få rett til, om han hadde fortsatt i stillingen inntil Nr. 7. pensjonsalderen. Det kan gis tillegg for ektefelle og barn som bestemt for alderspensjonister.

Kapitel VII. Nedsetting og tap av pensjon.

§ 21. Pensjon etter denne lov settes ned med det som pensjonssøker (pensjonist) har rett til av ulykketrygd og krigspensjonering for skade som er påført arbeidstakeren, og med det han får fra utenlandsk hold når det er gitt på grunn av skade som er påført arbeidstakeren i tjeneste som sjømann.

Er skaden skjedd under tjeneste som sjømann, skal alderspensjon likevel bare settes ned når den sammen med ytelse som nevnt i første ledd er større enn det beløp som pensjonen ville utgjort, om arbeidstakeren hadde fortsatt i sin stilling ombord inntil pensjonsalderen. Alderspensjonen settes da ned med det overskytende beløp.

Engangserstatning reknes om til årlig pensjon etter regler fastsatt av styret.

§ 22. Pensjon etter denne lov settes ned, slik at den sammen med pensjon som vedkommende har rett til etter lov om alderstrygd, er like stor som den ville være om pensjon av alderstrygden ikke ble ytt.

§ 23. Den som er straffet etter den borgerlige straffelovs kapittel 8 eller 9, eller etter krigsartiklene i den militære straffelov, får ikke medreknet fartstid før lovens ikrafttredden. Departementet kan helt eller delvis gjøre unntak fra denne regel når særlige grunner gjør det rimelig.

Departementet kan etter innstilling fra styret gjøre vedtak om at pensjon helt eller delvis skal falle bort, når pensjonssøkeren (pensjonisten) på annen måte menes å ha gjort seg skyldig i grovt uverdig forhold.

§ 24. Styret kan avslå pensjonskrav eller helt eller delvis inn- dra eller holde tilbake tilkjent pensjon, dersom pensjonssøkeren (pensjonisten) svikaktig har gitt uriktige opplysninger eller fortiet opplysninger av betydning for pensjonsforholdet.

Har vedkommende gitt uriktige opplysninger som nevnt uten at det foreligger svik, kan for meget utbetalt pensjon og erstatning for omkostninger og rentetap trekkes fra i fremtidige pensjoner.

§ 25. Pensjonen inndras for den tid pensjonisten soner frihetsstraff eller er i tvangsarbeid utover en måned. Har pensjonisten hustru eller barn under 18 år, kan styret gjøre vedtak om at pensjonen helt eller delvis skal utbetales til dem.

3 desbr.

Kapitel VIII. Dekning av utgiftene.

Nr. 7.

§ 26. Utgiftene til pensjoner og stønad etter denne lov og til trygdens administrasjon dekkes ved:

- a. avgift på arbeidstakere,
- b. avgift på redere,
- c. den del av avgiften til Arbeiderfondet som skal overføres til trygden, jfr. § 31,
- d. den del av laste- og fyravgiftene som etter lov av 18 september 1909 skal avsettes til fordel for sjømannsstanden,
- e. tilskott fra trygdens fond,
- f. tilskott fra staten.

§ 27.

1. Avgiften på arbeidstaker er fem pst. av den faste hyre. Som fast hyre reknes kontantgodtgjøring, herunder risikotillegg som arbeidstakeren har på grunn av tjenesten ombord, unntatt overtidsgodtgjøring, krigsrisikotillegg og andre leilighetsvise tillegg, samt tillegg som beregnes på grunnlag av fangstutbyttet.

Avgiften reknes ikke av høyere beløp enn fast hyre for fullbefaren matros etter den til hver tid gjeldende hovedoverenskomst for henholdsvis utenriks fart, innenriksfart og hvalfangst, med 50 pst. tillegg for arbeidstakere i klasse 1 og 25 pst. tillegg for arbeidstakere i klasse 2 i lov om ulykkestrygd for sjømenn av 24 juni 1931 § 13.

For arbeidstakere som har annen inntekt ombord enn hyre, reknes avgiften av fast hyre for fullbefaren matros etter vedkommende overenskomst med mulige tillegg etter reglene i annet ledd.

For arbeidstaker som nevnt i § 3 punkt 1, litra b, reknes avgiften av fast hyre for fullbefaren matros i innenriks fart.

2. Ved innkreving av avgiften avrundes avgiftsbeløpet til nærmeste hele krone.

§ 28. Rederen er ansvarlig for arbeidstakerens avgift og innbetalingen av den, og har rett til å trekke den fra ved hyreoppgjør. Unnlater rederen dette, kan avgiften ikke kreves hos arbeidstakeren når det er gått 3 måneder fra hyreoppgjøret.

§ 29. Reder betaler i avgift samme beløp som arbeidstakeren etter § 27.

Tilsvarende avgift betaler rederen for utenlandske arbeidstakere som hører til bemanningen. Departementet kan på søknad gjøre unntak fra denne regel for skip i østasiatisk eller liknende fart, når det gjelder stillinger ombord som mannskaper fra vedkommende strøk vanlig er tilsatt i.

Rederens avgift skal ikke i noe tilfelle være lavere enn kr. 0,15 3 desbr. pr. brutto registertonn for måneden. Nr. 7.

For den tid skipet ligger i opplag uten mannskap, faller avgiften etter foregående ledd bort.

§ 30. Av arbeidstaker- og rederavgift som ikke betales inn til trygden ved forfall, jfr. § 40 punkt 1, svares renter med 2 pst. over Norges Banks diskonto.

Avgift etter §§ 27 og 29, jfr. § 28, kan på samme måte som fastsatt for skatter og andre offentlige avgifter drives inn hos rederen ved utpanting.

Trygden har panterett for avgift i vedkommende fartøy med fortrinsrett framfor sjøpanterett og andre heftelser. Panteretten faller bort dersom utpantingen ikke er registrert innen to år etter at avgiften er forfalt til betaling, og dersom det ikke innen to år fra utpantingen er forlangt tvangsauksjon som fremmes uten unødig opphold.

Rederen kan ikke overføre på arbeidstaker renter og omkostninger ved for sen innbetaling og avgift.

§ 31. Av den avgift som rederen etter lov av 8 april 1938 er iliknet til Arbeiderfondet, overføres ni tiendedeler til trygden, med fradrag av det som rederen etter § 29 har betalt for vedkommende inntektsår.

§ 32.

1. De midler som etter § 11, punkt 1, i lov nr. 15 av 19 juli 1946 er avsatt til delvis finansiering av en fast varig pensjonsordning for norske sjøfolk, utgjør trygdens grunnfond og kan ikke nyttes til å dekke trygdens løpende utgifter.
2. Det fond som er nevnt i § 1 i lov nr. 10 av 18 september 1909 (sjømannsfondet), overføres til trygdens reguleringsfond. Regler for nytting av reguleringsfondets midler fastsettes av Kongen med Stortingets godkjenning.
3. Trygdens fond forvaltes av styret etter regler som fastsettes av Kongen med Stortingets godkjenning.

§ 33. Er trygdens utgifter i rekneskapsåret større enn inntektene etter § 26, litra a—e, legger staten til det som mangler. Statens tilskott skal dog ikke i noe år være mindre enn 10 pst. av trygdens samlede utgifter.

Overskott i rekneskapsåret legges til reguleringsfondet.

Kapitel IX. Tilbakebetaling av avgift.

§ 34. Arbeidstaker som har mindre enn 150 farts måneder, har rett til å få tilbake avgift han har betalt til trygden utover avgift

3 desbr. for de første 36 farts måneder. Departementet fastsetter nærmere Nr. 7. regler om beregningen av det beløp som skal tilbakebetales. Tilbakebetaling finner ikke sted før vedkommende har nådd pensjonsalderen. Dør han tidligere, kan boet kreve beløpet utbetalt.

Rett til tilbakebetaling faller bort dersom arbeidstakeren dør i tidsrom som nevnt i § 10.

Kapitel X. Administrasjon.

§ 35.

1. Trygden har et styre på fem medlemmer. Styret består av trygdens daglige leder og fire andre medlemmer som med personlige varamenn blir oppnevnt av Kongen for fire år om gangen. Arbeidstakere og redere skal hver ha en målsmann i styret. Kongen oppnevner formann og varaformann blant de andre medlemmer.
2. Styret er vedtaksført når tre medlemmer er til stede. Til gyldig vedtak kreves vanlig flertall. Ved stemmelikhet har formannen dobbeltstemme.
3. Medlem av styret skal fratre når saken gjelder ham selv, hans over- eller underordnede eller noen som er i så nært slektskap eller svogerskap med ham som søskenbarn.

§ 36. Kongen tilsetter trygdens daglige leder, og departementet oppnevner en stedfortreder for ham.

Styret tilsetter trygdens andre tjenestemenn.

Lønn for styre og tjenestemenn fastsettes av Stortinget.

Departementet gir nærmere regler om trygdens administrasjon og godkjenner dens administrasjonsbudsjett.

§ 37. Styret legger fram melding og rekneskap hvert år. Rekneskapet revideres av Riksrevisjonen.

Revidert rekneskap og årsmeldingen sendes redernes og sjømennenes hovedorganisasjoner.

Kapitel XI. Anke.

§ 38.

1. Vedtak som etter denne lov treffes av styret eller av trygdens administrasjon, kan innen seks veker etter at vedkommende har fått melding om vedtaket ankes inn til prøving for en ankenemnd. Nemnda kan ikke prøve vedtak om ytelser som etter §§ 7, 13, 15, 16 og 19 er gjenstand for bevilgning av styret.
2. Nemnda har tre medlemmer som med personlige varamenn oppnevnes av Kongen for fire år om gangen. Formannen skal fylle de vilkår som er fastsatt for dommere. Av de to øvrige medlemmer skal det ene ha kyndighet i pensjonsspørsmål og det annet kyndighet i sjømannsforhold.

3. Departementet fastsetter vederlaget til nemndas medlemmer. 3 desbr.
 Utgiftene ved nemndas virksomhet dekkes av trygden. Nr. 7.

§ 39. Ankenemnda kan endre styrets avgjerd både for og imot den som har anket.

Nemndas avgjerd er endelig så langt den gjelder rent skjønn. Tvist i andre spørsmål kan bringes inn for domstolene, når tvisten først har vært prøvd av nemnda.

Kapitel XII. Forskjellige regler.

§ 40.

1. Styret fastsetter med godkjenning av departementet regler om innsending av oppgaver over utbetalte lønninger, om innbetaling av avgift og om framsetting av pensjonskrav m. v.
2. Pensjonssøker (pensjonist) må selv skaffe de legitimasjoner, erklæringer og liknende som styret finner nødvendig.

§ 41. Pensjon utbetales etterskottvis hver måned eller hvert kvartal etter styrets avgjerd. Terminbeløp avrundes opp til nærmeste hele krone.

Overgangsstonad utbetales i slike terminer og på den måte som styret fastsetter.

§ 42.

1. Til bruk for saker etter denne lov plikter offentlig og kommunal myndighet uten vederlag å gi trygden opplysninger.
2. Trygden har rett til når som helst å gjennomgå et rederis mannskapslist, hyrerekneskaper m. v. for å kontrollere oppgavene til og oppgjøret med trygden.

§ 43. Hvis ikke forholdet går inn under strengere straffebud, straffes med bøter:

- a. den som unnlater til tid som er fastsatt etter denne lov å gi meldinger, oppgaver eller opplysninger som er påbudt,
- b. den som forsettlig eller grovt uaktsomt gir uriktige opplysninger om lønns-, arbeids- eller forsørgningsforhold, eller om det tidspunkt et tjenesteforhold er begynt eller opphørt,
- c. reder som tross pålegg unnlater å innbetale avgift til trygden. Offentlig påtale finner ikke sted uten etter krav fra styret.

§ 44. Kongen kan slutte overenskomst med annet land om gjensidighet med omsyn til sjømannspensjonering.

§ 45. Rettigheter etter denne lov kan endres, innskrenkes eller oppheves ved senere lov.

Ytelser som styret har bevilget etter §§ 7, 13, 15, 16 og 19, kan når som helst endres eller inndras.

§ 46. Kongen kan gi nærmere forskrifter til gjennomføring av loven.

3 desbr. *Kapitel XIII. Pensjon til personer som har sluttet tjenesten til sjøs*
Nr. 7. *før lovens ikrafttreden.*

§ 47.

1. Etternevnte personer har rett til alderspensjon etter denne lov, selv om de ikke etter lovens ikrafttreden har vært tilsatt i stilling som nevnt i § 1, jfr. § 2:
 - a. personer som har 250 farts måneder,
 - b. personer som har seks farts måneder i tiden 1 september 1939—31 desember 1945, eller i dette tidsrom var tilsatt i stilling som nevnt, men ble arbeidsuføre eller etter pålegg fra norsk eller alliert myndighet gikk over i militær eller sivil tjeneste før de seks farts måneder var opptjent,
 - c. personer som 30 juni 1949 har pensjon av Statens Sjømannsfond.
2. Etterlatte etter personer som nevnt i punkt 1 har rett til pensjon etter denne lov når mannen (faren) dør etter at hans pensjon tok til.

Etterlatte etter personer som nevnt i punkt 1, litra b, har rett til pensjon selv om mannen (faren) er død før lovens ikrafttreden, eller før hans pensjon tok til. Det samme gjelder enker som 30 juni 1949 har pensjon av Statens Sjømannsfond.

§ 48. I pensjon til personer som nevnt i § 47 punkt 1, litra a og c, og til deres etterlatte gjøres det — foruten etter reglene ellers i denne lov — fradrag etter reglene nedenfor for inntekt som pensjonisten og hans ektefelle har.

Ved fastsetting av det beløp som pensjonen skal settes ned med, ser en bort fra inntekter som nevnt i § 21 og pensjon av alderstrygden. Videre ser en bort fra annen inntekt inntil halvparten av det beløp som pensjonen ville utgjort når en ikke tar omsyn til lovens regler om nedsetting av pensjon. Er arbeidstakeren skadet under tjeneste til sjøs og på grunn av skaden mottar ytelse som nevnt i § 21, første ledd, ser en bort fra inntekt inntil halvparten av det beløp som pensjonen ville utgjort uten nedsetting, om arbeidstakeren hadde fortsatt i sin stilling ombord inntil pensjonsalderen. Pensjonen settes ned med et beløp som svarer til halvparten av den overskytende inntekt.

Mottar pensjonisten ytelse fra annen pensjonsordning for arbeidstakere, settes pensjonen på grunn av denne ytelse ikke ned mer enn at den sammen med ytelsen når opp i det beløp som pensjonen ville utgjort etter reglene ellers i denne lov, om arbeidstakeren hadde fortsatt i sin stilling ombord inntil pensjonsalderen.

*Kapitel XIV. Lovens ikrafttreden.*3 desbr.
Nr. 7.

§ 49. Denne lov trer i kraft straks.

Rett til pensjon og plikt til å betale avgift etter §§ 27 og 29 inntreffer ikke før 1 juli 1949. Fra samme dag overtar trygden midlene i Statens Sjømannsfond. Samtidig oppheves regler fastsatt av Stortinget 30 mai 1939, for tilståelse av pensjon av Sjømannsfondet.

De midler som er nevnt i § 32 punkt 1 og avkastningen av dem overføres til trygden 1 januar 1949.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 3 desember 1948.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Lov om Statens varekrigsforsikring.3 desbr.
Nr. 8.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 1 desember 1948 sålydende:

§ 1.

Staten overtar transportforsikring mot krigsfare av:

1. varer som sendes til, fra eller innen norsk område, og for så vidt det er norsk interesse som dekkes, også av varer som sendes mellom steder i utlandet,
2. norske rederes eller tidsbefrakteres frakt på reisebasis,
3. befraktningskommisjon i risiko for norske skipsmeglere,
4. havaripenger i risiko for norske forsikringstakere,
5. andre interesser i den utstrekning Kongen eller den han gir myndighet til det, bestemmer.

§ 2. Den forsikringsvirksomhet som er nevnt i § 1 skal drives av Statens varekrigsforsikring etter nærmere regler som gis av vedkommende departement.

Kongen eller den han gir fullmakt, kan bestemme at Statens varekrigsforsikring kan tegne transportforsikring mot sjøfare:

1. i tilfelle av at dekningsbehovet (risiko pr. kjøp) overstiger det private markedes dekningssevne,
2. av varer som sendes på Statens eller statsinstitusjoners risiko.

§ 3. Kongen kan bestemme at virksomheten inntil videre skal overdras til A/S Norsk Varekrigsforsikring av 1938 som forretningsfører etter nærmere bestemmelser som gis av departementet. De mid-

3 desbr. ler som trenges til å drive virksomheten, stilles til disposisjon av Nr. 8. Staten.

§ 4. Statens varekrigsforsikring skal ledes av et styre med en formann og så mange medlemmer som Kongen bestemmer. Formannen og de øvrige medlemmer, alle med personlige varamenn oppnevnes av Kongen som også fastsetter den godtgjørelse de skal ha.

For den tid forsikringsvirksomheten er overdradd til A/S Norsk Varekrigsforsikring av 1938, kan oppnevne av styre i Staten varekrigsforsikring unnlates. Departementet utøver i denne tid styrets funksjoner.

§ 5. Kongen eller den han gir fullmakt kan gi nærmere forskrifter til gjennomføring av denne lov.

§ 6. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 3 desember 1948.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

3 desbr. Lov om brigde i lov om jakt og fangst frå 20
Nr. 9. mai 1899.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 1 desember 1948 sålydende:

I.

I lov om jakt og fangst frå 20 mai 1899 skal § 29, nest siste leden, lyda slik:

Hund som treffes jagende på egen hånd etter elg, hjort, rådyr eller dådyr i den for disse dyr fastsatte fredningstid, kan skytes av den til grunnen jaktberettigede og av hvem som helst i tiden 1 desember til 10 september.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 3 desember 1948.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Lov om endringer i lov om godtgjørelse til ^{3 desbr.} stortingsmenn av 11 august 1924 med senere Nr. 10. tilleggslover.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 1 desember 1948 sålydende:

I.

Følgende paragrafer i lov om godtgjørelse til stortingsmenn av 11 august 1924 med senere tilleggslover skal heretter lyde:

§ 1. Den godtgjørelse som i følge Grunnlovens § 65 tilkommer enhver representant for deltagelse i Stortinget fastsettes til elve tusen kroner for hvert ordentlig Storting forutsatt at samlingstiden ikke overstiger 6 måneder. Varer samlingstiden utover 6 måneder, forhøyes godtgjørelsen forholdsmessig.

For fravær på grunn av sykdom eller i henhold til meddelt permisjon skjer intet fradrag i godtgjørelsen, hvis varamannen ikke innkalles. Hvis derimot varamannen innkalles, fordeles godtgjørelsen mellom representanten og varamannen i forhold til den tid, hvori hver av dem har deltatt.

For deltagelse i et overordentlig Storting er godtgjørelsen seksti kroner daglig.

Samme godtgjørelse tilkommer presidentene i Stortinget og dets avdelinger ved møter utenfor Stortingets samlingstid samt medlemmer av stortingskomitéer som samles mellom sesjonene.

Medlemmer av stortingskomitéer som foretar reiser mellom sesjonene, får en godtgjørelse av tretti kroner pr. dag under komité-samværet, og skyss, kost og opphold for komitéens regning. For den samlede reisetid utenom komité-samværet får medlemmene firfifem kroner for hvert døgn eller deler derav på 6 timer og derover som med nødvendighet medgår, og godtgjort utlegg til skyss.

Ved inntredende vesentlige forandringer i prisnivået blir godtgjørelsens størrelse å oppta til revisjon.

§ 2. For reise til og fra Stortinget og fra Stortinget til sitt hjem og tilbake igjen under ferier av minst 14 dagers varighet tilkommer enhver representant og innkalt varamann i den utstrekning, hvor tilstått fribillett ikke kan benyttes, skyssgodtgjørelse etter de til enhver tid for offentlige tjenestemenn i henhold til lov og regulativ gjeldende bestemmelser.

Dessuten tilkommer han fra den tid han reiser fra sitt hjem og til han møter i Stortinget og fra dets slutning til hjemkomsten

3 desbr. en godtgjørelse av firfifem kroner for hvert døgn eller deler derav
Nr. 10. på seks timer og derover, som med nødvendighet medgår.

§ 3. Blir en representant meddelt permisjon fra Stortinget på grunn av sykdom eller sykелighet, tilkommer han på reise til sitt hjem eller annet innenlandsk oppholdssted for sin rekreasjon og derfra tilbake til Stortinget igjen skyssgodtgjørelse som i § 2 bestemt.

Skjer det som følge av bestemmelsen i § 1, tredje punktum, fradrag i hans faste godtgjørelse, tilkommer han dessuten på reisene godtgjørelse overensstemmende med bestemmelsen i § 2, annet ledd.

Blir en representant meddelt permisjon av annen grunn enn sykdom eller sykелighet, kan Stortingets presidentskap i særlige tilfelle bestemme, at det skal tilstås ham skyssgodtgjørelse og godtgjørelse under reisene til og fra hjemmet som bestemt i 1. og 2. ledd.

§ 4. Blir en representant eller innkalt varamann under opphold ved Stortinget eller på reise til eller fra Stortinget syk, erholder han godtgjort nødvendige utgifter til kur og pleie. Varer sykdommen i lengere tid utover Stortingets samlingstid, avgjør Stortingets presidentskap i hvilken utstrekning utgifter til kur og pleie i denne tid skal betales av det offentlige.

Skjer det som følge av bestemmelsen i § 1, 4. punktum, fradrag i vedkommendes faste godtgjørelse, erholder han som sykepenger firfifem kroner daglig. Oppholder vedkommende seg under sykdommen i sitt hjem avgjør Stortingets presidentskap hvorvidt og i tilfelle hvor lenge sådanne sykepenger skal utbetales.

Dør en representant eller innkalt varamann på reise til eller fra Stortinget eller under opphold ved dette eller under kur- eller sykebehandling som i henhold til nærværende paragraf i sin helhet bekostes av det offentlige, godtgjør Staten de utgifter som nødvendig medgår til begravelsen.

§ 5. Alle regninger vedkommende utgifter ved sykdom må, hvor dertil er anledning, attesteres av pasienten. Regninger over behandling, kuropphold m. v., som ikke er utstedt av den syke lege, må påføres eller vedlegges erklæring fra legen om nødvendigheten av sådan behandling m. v.

§ 6. Fornødent forskudd på reisegodtgjørelse anvises etter begjæring vedkommende representant eller varamann av Finansdepartementet eller utbetales i tilfelle av nærmeste oppebørselsbetjent, som i så fall straks må underrette Finansdepartementet om utbetalingen.

Under møte på Stortinget er likeledes enhver representant og innkalt varamann berettiget til av møtegodtgjørelsen å erholde et etter godtgjørelsens størrelse passende forskudd.

§ 7. Denne lov trer i kraft fra og med stortingssesjonen 1948. 3 desbr.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og be-
krefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl. Nr. 10.

Gitt på Oslo slott 3 desember 1948.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Midlertidig lov om avgift til pensjonering av 3 desbr.
skogsarbeidere. Nr. 11.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blit forelagt Stortingets vedtak av 1 desember 1948
sålydende:

§ 1. Produsenter av cellulose, tremasse, papir, papp, kartong
og fiberplater (wallbord) skal betale en avgift av virke som etter
9 oktober 1948 nyttes til framstillingen. Avgiften skal betales til et
fond, som etter bestemmelser fastsatt ved lov skal brukes til pen-
sjonering av skogsarbeidere.

Avgiftens størrelse fastsettes av Kongen.

§ 2. Kongen eller den han gir fullmakt, kan bestemme at det
ikke skal betales avgift av virke som føres inn fra utlandet, og heller
ikke av virke som nyttes til produksjon av papir, papp, kartong
og fiberplater for salg innenlands, dersom det etter de priser som
er fastsatt for slikt salg, ikke finnes rimelig at det betales avgift.

Kongen eller den han gir fullmakt, kan også ellers treffe be-
stemmelse om fritagelse for eller nedsettelse av avgiften.

§ 3. Kongen eller den han gir fullmakt, fastsetter de nærmere
regler om beregningen og innbetalingen av avgiften og gir de nød-
vendige kontrollbestemmelser. Det kan herunder bestemmes at av-
giften skal beregnes på grunnlag av produserte mengder av ferdig-
varer eller halvfabrikata.

Avgiften har samme fortrinsrett som formues- og inntektsskatt
til stat og kommune og kan inndrives ved utpanting hos enhver som
er ansvarlig for den.

§ 4. Fondets midler forvaltes av et styre. Departementet opp-
nevner styret og gir nærmere bestemmelser om dets sammenset-
ning og virksomhet.

- 3 desbr. Stortinget tilstilles hvert år beretning og regnskap for fondet.
 Nr. 11. § 5. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 3 desember 1948.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

- 3 desbr. **Kongelig resolusjon.**

I. Konesesjongsrensene etter skogkonesesjongsloven av 18 september 1909 og jordkonesesjongsloven av 10 desember 1920 nedsettes — i medhold av samme lovers paragrafer henholdsvis 5 og 4 — slik:

- a. etter skogkonesesjongslovens § 2, § 3, første ledd, og § 4 til 1 dekar og
etter § 3, annet ledd, til 50 dekar,
 - b. etter jordkonesesjongslovens § 1, første ledd, til 1 dekar og etter § 1, tredje ledd, til 5 dekar,
- for Øystre Slidre herred, Opland fylke.

II. Kongelige resolusjoner av 20. desember 1918 om nedsettelse av jord- og skogkonesesjongsrensene for samme herred oppheves.

III. Denne resolusjon trer i kraft straks.

- 3 desbr. **Skrivelse fra Forsyningsdepartementet.**

I henhold til § 1 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 og § 65 i lov om brannvesenet av 15 august 1908 bestemmer departementet, i samsvar med vedtak av Leksvik herredstyre i møter 3 september og 1 oktober 1948, at nevnte lover skal gjøres gjeldende for Leksvik og Vanvikan i Leksvik herred, Nord-Trøndelag fylke, innenfor disse grensene:

1. Leksvik.

Grensen går fra det punkt hvor skillet mellom Sennahaugen og dyrket mark på Viktil vestre når ned til Trondheimsfjorden og langs foten av Sennahaugen opp til gangstien over eiendommen og derifra i rett linje over Sveahaugen til vegen vest for haugen. Derifra går grensen i rett linje over korsvegen ved Grandan til svingen i elven sør for Grandan og videre i rett linje til utløpet av en bekk straks sør for Grande ytre og derifra langs stranden tilbake til utgangspunktet.

